

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA

CÓDIGO	
MATERIA	Prácticas de escrita dramática
DISCIPLINA	ESCRITA DRAMÁTICA IV
TITULACIÓN	Grao en Ensinanzas Artísticas Superiores en Arte Dramática
ESPECIALIDADE	Dirección escénica e dramaturxia
CURSO	2
CRÉDITOS ECTS	3
CARÁCTER	Obrigatorio
DEPARTAMENTO	Dirección escénica e dramaturxia
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINACIÓN	Vanesa Martínez Sotelo
DOCENTES	Nome e apelidos: Vanesa Martínez Sotelo Horario titorías: Despacho: Dirección escénica e dramaturxia Contacto: vanesa.martinez.sotelo@edu.xunta.gal
DESCRIPCIÓN	Práctica da composición de textos e partituras posdramáticas, vinculada ás prácticas escénicas, performativas e audiovisuais contemporáneas, na cal se integran os procedementos e os coñecementos adquiridos. Experimentación da complexidade nacoherencia e cohesión dos procesos poético-productivos e na planificación dos procesos estético-receptivos adecuados á especificidade. Adestramento nos métodosde traballo. Valoración e crítica do resultado e da metodoloxía de traballo para a produción de sentido e para a construción da recepción.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Escrita dramática III
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego ☒ Castelán ☐ Inglés ☐ Portugués ☐

2. COMPETENCIAS

COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO

T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.
T9	Integrarse adecuadamente en equipos interdisciplinarios e en contextos culturais diversos.
T10	Liderar e xestionar grupos de traballo.
T12	Adaptarse, en condicións de competitividade, aos cambios culturais, sociais e artísticos e aos avances que se producen no ámbito profesional e seleccionar as canles adecuadas de formación continuada.
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.
T16	Usar os medios e recursos ao seu alcance coa responsabilidade cara o patrimonio cultura e medioambiental.
T17	Contribuír coa súa actividade profesional á sensibilización social verbo da importancia do patrimonio cultural, da súa incidencia nos diferentes ámbitos e na súa capacidade de xerar valores significativos.

COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demais, edesenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.
X4	Comunicar, mostrando capacidade suficiente de negociación e organización do traballo en grupo, a integración en contextos culturais diversos e o uso das novas tecnoloxías.
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.
X6	Desenvolver unha metodoloxía de traballo, estudo e investigación encamiñada á autoformación na propia disciplina, procurando ámbitos axeitados para a formación continuada e para adaptarse a diversas situacións, especialmente ás derivadas da evolución da súa profesión.
X7	Valorar a Arte Dramática como unha actividade integrada na sociedade e na cultura galegas, coas que comparte obxectivos e retos.
X8	Vincular a propia actividade teatral e escénica a outras disciplinas do pensamento científico e humanístico, ás artes en xeral e ao resto de disciplinas teatrais en particular, enriquecendo o exercicio da súa profesión cunha dimensión multidisciplinar.
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE	
ED1	Concibir propostas escénicas que fundamentan o espectáculo, xerando e analizando conceptos, textos e imaxes e valorando as súas propiedades representativas e a súa calidade estética.
ED2	Proxectar a composición do espectáculo, utilizando todos os coñecementos estéticos e técnicos necesarios sobre as diferentes linguaxes e códigos que participan na representación.
ED3	Planificar e conducir o proceso xeral de creación do espectáculo, aplicando a metodoloxía de traballo pertinente.
ED5	Investigar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire á metodoloxía de traballo como á renovación estética.

3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA	COMPETENCIAS VINCULADAS
1. Ordenar e sistematizar os procesos de creación dramática de xeito coherente e fundamentado.	T3. T8. T9. T12. T13. X3. X5. X6.ED1. ED3. ED5.
2. Adestrarse na adquisición de estímulos para a creación.	T9. T16. T17. X7. X8. ED1. ED5.
3. Desenvolver proxectos de escrita explorando modalidades, estilos e procedementos diversos.	T3. T8. T9. T10. T12. T13. T17.X3. X4. X5. X6. X7. X8. ED2.
4. Explorar a efectividade na recepción das propostas de escrita.	T3. T9. T10. T13. X3. X4. X5. ED1.ED3.
5. Investigar as capacidades, necesidades e tendencias propias.	T3. T8. T9. T13. X3. X5. X6. ED5
6. Dominar a composición, os procedementos e os mecanismos de coherencia dun texto ou partitura para un espectáculo escénico.	T3. T8. T9. T10. T12. T13. T17. X3.X4. X5. X6. X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5.
7. Realizar textos ou partituras para espectáculos dunha duración estándar, controlando o seu desenvolvemento eficaz.	T3. T8. T9. T10. T12. T13. T17. X3.X5. X8. ED1. ED2. ED3. ED5.
8. Proxectar e realizar a escrita dun texto ou partitura de creación propia seguindo unhas premisas e restricións concretas.	T3. T8. T13. T16. T17. X3. X5. X6.X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5.

4. CONTIDOS		
TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Orientacións da escrita no teatro performativo.	1.1 Escritas de escenario como espazo de presenza: texto escénico, partitura, material. 1.2 Teatralidade e performatividade. 1.3 Prácticas relacionais e colaborativas.	3h
2. O proxecto de escrita nos sistemas formais.	2.1 Sistemas formais nos procesos creativos: obxectivos e procedementos. 2.1.1 Sistema asociativo. A persistencia das imaxes, desvelar os vínculos. 2.1.2 Sistema abstracto. O establecemento de relacións entre cualidades estéticas. 2.1.3. Sistema persuasivo. A retórica de argumentar e demostrar. 2.1.4 Sistema categórico. Criterios de clasificación e xerarquización. 2.2. Peza máquina e peza paisaxe. 2.3 Fundamentación poética da peza. 2.4 A planificación das fases do proceso.	6h
3. Condicións, perspectivas e procedementos.	3.1. Personaxe: descomposición, recomposición. 3.2. Corpo e materia: visualidade, obxectualización e marionetización. 3.3. Novos territorios do diálogo: heteroxeneidade, diálogo e conversa, coro e coralidade, infiltracións. 3.4. Parataxe e simultaneidade. 3.5 A irrupción do real: documento, testemuño, memoria, encontro, intimidade, comunidade. 3.5. Dispositivo dramaturxico.	12h
4. Proceso.	4.1 Puntos de partida e de chegada. Referentes e documentación. 4.2 Investigación e elaboración de materiais: exercicios, improvisacións, dispositivos xeradores. 4.3 Composición de partituras: codificación, estruturación e elaboración de sentido. 4.4 Confrontación e avaliación.	12h
5. A construción da recepción.	5.1 Os movementos e os xogos da peza. 5.2 O control das expectativas e a distribución de afectos e efectos. 5.3 Análise de consecución de partitura de efectos previstos. 5.4 O tipo de relación prevista na recepción do espectáculo.	6h
6. A análise e avaliación no proceso de escrita.	6.1 A formulación de solucións alternativas. 6.2 A reelaboración.	6h
TOTAL SESIÓNS		45h

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE

Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introductorias	2		2
Exposición práctico-teórica	10	10	20
Práctica individual	18	25	43
Práctica colectiva	10	8	18
Tutorías individuais	3		3
Tutorías de grupo			
Actividades de avaliación. Probas			
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras	4		4
Actividades de avaliación. Revisión			
TOTAL	45	45	90
PORCENTAXE	50%	50%	100%

6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSIANZA E APRENDIZAXE

Actividades	Descrición
Exposición e aplicación das condicións e implicacións que comporta a creación de novos mecanismos de coherencia textual posdramática.	Investigación sobre os elementos, procedementos, referentes, temas, xéneros, estilos, linguaxes, intencións e obxectivos que fundamentan e dan sentido á escrita de textos ou a composición de partituras posdramáticas.
Exposición e análise arredor da escrita de textos e partituras para espectáculos posdramáticos. Recompilación de conceptos e de posibles procedementos para a creación.	Lectura de ensaios arredor da creación escénica posdramática e das súas diversas manifestacións artísticas. Visualización de documentos audiovisuais relacionados. Análise de casos concretos e de referentes a considerar. Recompilación de conceptos clave e formulación de posibles procedementos aplicables á creación.
Escrita e presentación dunha peza non narrativa para un espectáculo de duración estándar.	Desenvolvemento dunha peza posdramática considerando todo os factores que a dotan dunha estrutura sólida e dunha coherencia obxectivable. Determinar os puntos de partida, os estímulos e os materiais compositivos. Determinar os referentes. Determinar o tipo de relación que establecerá o espectáculo, ao que vai destinado o texto, coa recepción. Determinar os temas. Determinar as intencións e obxectivos. Determinar as consideracións espazo-temporais, así como a tipoloxía de accións e o(s) xeito(s) no(s) que se desenvolverán, a(s) estética(s), o(s) estilo(s), o(s) xénero(s), o ritmo, etc. Cada estudante deberá expoñer periodicamente os avances na escrita da peza someténdoo a análise crítica das compañeiras, moderada e guiada polas apreciacións e correccións docentes. En función disto poderá proceder á súa reescrita. A peza rematada deberá acompañarse cun ensaio no que se reflexione sobre a poética e a retórica da mesma, ademais de facer balance das encrucilladas e das decisións que afectaron con meirande énfase á creación da obra.

7. ATENCIÓN PERSONALIZADA

Seguimento	Farase un seguimento personalizado integrado no traballo conxunto do grupo, facendo unha análise de cada caso específico e resolvendo cada casuística do xeito máis adecuado. <i>Tutoría presencial</i> : O alumnado ten un período de atención personalizada en horario non lectivo.
Orientación	Orientación respecto ás dúbidas e inxerencias que xurdan en cada caso. <i>Tutoría electrónica</i> : O alumnado pode manter contacto permanente coa docente a través do correo electrónico.

8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN

O alumnado deberá establecer unha comunicación previa coa docente, mínimo seis semanas antes da data do exame, para aclarar e concretar a estrutura e as particularidades do seu exame.

8.1 Avaliación ordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Seguimento diario	T3. T8. T9. T10. T12. T13. T17. X3. X4. X5. X6. X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5	5%
Exercicios parciais de análise sobre a lectura de textos teatrais e outros materiais	T3. T8. T12. T13. T17. X3. X4. X5. X8. ED1.	25%
Exercicios parciais de escrita e composición.	T3. T8. T9. T10. T12. T13. T16. T17. X3. X4. X5. X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5.	25%
Exercicio global de escrita e composición. Texto ou partitura completo e rematado.	T3. T8. T9. T10. T12. T13. T16. T17. X3. X4. X5. X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5.	50%
Exercicio práctico de carácter reflexivo-teórico sobre os contidos da materia.	T3. T8. T9. T10. T12. T13. T16. T17. X3. X4. X5. X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5.	10%

8.2. Avaliación extraordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Proba escrita: exercicios de análise e composición que implican todos os contidos do curso.	T3. T8. T13. T17. X3. X4. X5. X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5.	50%
Presentación dunha peza propia atendendo ao temario e ás orientacións da docente.	T3. T8. T13. T17. X3. X5. X6. X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5.	50%

8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Proba escrita; exercicios de análise e composición que implican todos os contidos do curso.	T3. T8. T13. T17. X3. X5. X6. X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5.	60%
Presentación dunha peza propia atendendo ao temario e ás orientacións da docente.	T3. T8. T13. T17. X3. X5. X6. X7. X8. ED1. ED2. ED3. ED5.	40%

9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS

REFERENCIAS BÁSICAS

- Danan, Joseph (2012): *Qué es la dramaturgia y otros ensayos*, México DF, Paso de Gato.
- Lehmann, Hans-Thies [1999] (2017): *Teatro posdramático*, Murcia, CENDEAC.
- Rykner, Arnaud [2008] (2015): "Sobre el dispositivo y su uso en el teatro", en *Antología de teorías teatrales: el aporte reciente de la investigación en Francia*, Bilbao, Artezblai.
- Sánchez, José Antonio (2012): *Prácticas de lo real en la escena contemporánea*, México, Paso de Gato.
- Sermon, Julie [2012] (2015): "El actor descentrado", en *Antología de teorías teatrales: el aporte reciente de la investigación en Francia*, Bilbao, Artezblai.
- Ryngaert, Jean-Pierre [dir.] (2013): *Nuevos territorios del diálogo*, México, Paso de Gato.

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

- Enrile, Juan Pedro (2016): *Teatro relacional. Una estética participativa de dimensión política*, Madrid, Fundamentos.
- Fisher-Lichte, Erika [2004] (2011): *Estética de lo performativo*, Madrid, Abada Editores.
- Pavis, Patrice (2016): *Diccionario de la performance y del teatro contemporáneo*, México DF, Paso de Gato.
- Ryngaert, Jean-Pierre; Julie Sermon (2012): *Théâtres du XXIe siècle: commencements*, Paris, Armand Colin.
- Sarrazac, Jean-Pierre (2013): *Léxico del drama moderno y contemporáneo*, México, Paso de Gato.
- Tackels, Bruno (2015): *Les Écritures de plateau: état de lieux*, Besançon, Les Solitaires Intempestifs Éditions.
- VV.AA. (2011): *Repensar la dramaturgia. Errancia y transformación*, Murcia, CENDEAC.

10. OBSERVACIÓNS / RECOMENDACIÓNS